

DUPĂ O SUTĂ DE ANI DE LA MAREA UNIRE. SPUNE-MI NUMELE TĂU, CA SĂ ȘTIU (CU) CINE EȘTI!

Viorica RĂILEANU

Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hașdeu”,
Ministerul Culturii, Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Abstract

Anthroponymy reflects the origin, history, occupations, traditions of a nation. It has been the witness of and spokesman for all the events, happenings and great transformations of the past 100 years.

Key-words: *anthroponymy, identity, Russification, denationalization, re-Romanianization*

Résumé

L'anthroponymie reflète l'origine, l'histoire, les occupations, les traditions d'un peuple. Elle est le témoin et la porte-parole de tous les événements, histoires et grandes transformations des derniers cent ans.

Mots-clés: *anthroponymie, identité, russification, dénationalisation, re-roumanisation*

Pe 27 martie 1918 Sfatul Țării a votat unirea Basarabiei cu România. În Declarația de Unire se menționa că: „Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna SE UNEȘTE CU MAMA SA, ROMÂNIA”¹.

Condițiile unirii, menționate în declarație, însemnau o respingere a sistemului politic țarist și a politicii culturale de rusificare, precum și o hotărâre de așezare a provinciei pe un curs nou, democratic, de dezvoltare.²

Unirea a pus bazele unei națiuni, în adevăratul sens al cuvântului. A ferit Basarabia, timp de 22 de ani, de războiul civil rus, de tragediile colectivizării și ale *Holodomorului* (cunoscut și ca *Foametea ucraineană*), de *teroarea roșie* dezlănțuită de CEKA, de deportărilor către GULAG, dar, din păcate, nu a ferit Basarabia de nenorocul de a fi megieșă cu spaima lumii civilizate: Rusia, țară care s-a menținut în atitudinea de nerecunoaștere a actului Unirii și, pentru a îndepărta Basarabia de la Țara Mamă, a suscitât în Basarabia *Răscoala de la Tatarbunar*, a înființat în Ucraina sovietică, pe malul stâng al Nistrului, Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească, unde a dezvoltat *moldovenismul* etc. Ultimatumul din iunie 1940, de anexare a Basarabiei, a reprezentat culminarea eforturilor Uniunii Sovietice de subminare a actului unirii.

După 1940 prima grijă a noilor stăpâni ai Basarabiei, a fost să zădărnicească

¹ Constantiniu, 1997: 290.

² Hitchins, 2013: 318.

orice manifestare deschisă a năzuinței spre reunire, prin suprimarea treptată a oricărei urme de autonomie locală, prin unificarea administrativă, deportări și colonizări. A căutat să altoiască, pe sufletul blajin al basarabeanului, cultura altui popor, cu altă structură sufletească și cu alte aspirațiuni, pretinzând chiar o aservire culturală. Era ceea ce și-ar fi dorit oricare tiran străin, ocupând o țară cu o istorie și cultură milenare - decapitarea memoriei ancestrale. Dominația rusească nu se mărginește în a impune doar obligații politice și economice, ci ia parte la dezavuarea valorilor naționale bine organizate și înzestrate, pe care le supune fără nicio excepție la vexațiuni. Or, în perioada țaristă, bolșevică, sovietică, deși mecanismele de deznaționalizare a populației băștinașe au fost diferite, scopul urmărit a fost același: ștergerea identității naționale a românilor basarabeni.³

Spre regret, o descălecare de factură moschicească s-a produs și în antroponimie, tezaur scris, ce confirmă originea, îndeletnicirile, istoria neamului. Am putea chiar afirma că procesul violent de deznaționalizare a Basarabiei a început de la nume, încă din 1812, și a continuat cu aceeași brutalitate după 1940, prin rusificarea numelor. Concludente sunt exemplele excerptate din Arhiva Națională a Republicii Moldova, din perioada 1812-1918, derivate cu sufixe rusești: Vasilii *Gandacov*, Iosif *Daculov*, Matfei *Saracov*, Chiriac *Topalov*, Gheorghii *Bolgarov*, Vasilii *Serbov*, Vasilii *Chirilov*, Vasilii *Guzunov*, Alexandr *Uzunov*, Constantin *Balțatescov*, Efimii *Zupcov*, Cozma *Ursov*, Gavriil *Vierov*, Nicolai *Marianov*, Constantin *Burianov*, Ivan *Raculov*, Pavel *Moldovanov*, Vasilii *Ducov*, Grigorii *Lozanov*, Grigorii *Jumarov*, Gherasim *Lucov*, Nicolai *Solomonov*, Alexandr *Crudov*, Stefan *Pashalov*, Anton *Țaranov*, Grigorii *Teslarov*, Mihail *Zamfirov*, Piotr *Surdulov*, Constantin *Balanov*, Gheorghii *Gaiducov*, Piotr *Munteanov*, Vasilii *Levodarov*, Alexandr *Russov*, Ivan *Spoialov*, Calistrat *Hinculov*, Vasilii *Muratov*, Stepan *Sirbov*, Vasilii *Untilov*, Alexandr *Chiriacov*, Vasilii *Racov*, Nicolai *Serbulov*, Gheorghii *Spiridonov*, Gheorghii *Tomov*, Andrei *Negruțov*.⁴

O dovadă a faptului că din planul de deznaționalizare a românilor basarabeni făcea parte rusificarea numelor este și materialul publicat în ziarul „Cuvânt moldovenesc”⁵ din 30 august 1918, despre numele rusificat al tânărului și inimosului luptător naționalist basarabean Axentev. „Nu mă mai numesc *Axentev*, ci *Axente!* Petre *Axente*. Pe „v” l-am dat pe apa sâmbetei, de sufletul țarismului și al fostei „maici” Rusia. ... Mi-am dat seama că litera aceasta însemna robia, pe care o suferim mai mult de o sută de ani! ... cât rău și mai ales câtă rușine ne-au pricinuit nouă „v”-urile, „schi”-urile și celelalte particule pe care ni le-au atârnat rușii de nume, ca semn că ne țineam de ei cu trup și suflet”.

Teologul rus Pavel Florenski, constata, într-un studiu, o justețe: „Spune-mi numele tău și am să-ți spun cine ești”, dând de înțeles că destinul nostru se conține în numele fiecăruia dintre noi⁶. E vorba de o chestiune delicată, ce ține atât de sentimentele personale, cât și de cele naționale. Tot gânditorul rus nota că „un nume

³ *Basarabia*, 1926.

⁴ Codreanca, 2012: 168-169.

⁵ „Cuvânt Moldovenesc” a fost o gazetă politică săptămânală, apărută la Chișinău între 5 iunie 1914 și 7 ianuarie 1919. După 1917 a fost oficiosul Sfătuului Țării, jucând un rol important în coagularea mișcării pentru unitatea națională a românilor basarabeni.

⁶ Dabija, *Despre numele basarabenilor*.

<http://www.literaturasiarta.md/pressview.php?l=ro&idc=297&id=2513&zidc=3>.

strâmb înseamnă și un destin strâmb”. Să fi știu oare acest lucru și „eliberatorii” noștri? Cu siguranță. Deoarece amplificarea numelor de familie românești cu sufixe de origine slavă (rusă, ucraineană, poloneză etc.) s-a impus abuziv. Această metodă rapidă și eficientă făcea parte din politica panslavistă de asimilare și deznaționalizare a popoarelor „eliberate”. Diecii actelor româno-slave înlocuiau sufixul patronimic românesc *-esc* cu sufixele rusești care au aceeași funcție: *-ov*, *-ev*, *-ovici*, *-evici*, *-ici*⁷. Modelul onomastic rusesc a fost folosit ulterior nu doar pentru a forma derivate de la patronime, dar și de la alte cuvinte ce serveau drept caracteristică a persoanei, de la porecle și, mai ales, de la nume de agent⁸. Astfel, s-a ajuns ca aceste sufixe rusești să fie atașat fără discernământ la un șir impunător de nume, mutilându-le și deplasându-le într-un cadru lingvistic grotesc, care nu se integrau nicidecum în sistemul gramatical românesc, „amestecare foarte curioasă la auzire și mai curioasă la analiză”, cum spunea Alecu Russo. Și astăzi atestăm în nomenclatorul oficial al Republicii Moldova rămășițe de tristă amintire⁹: *Arculov(a)*, *Bradov*, *Buzilov*, *Caldarov*, *Chirpalov*, *Ciuntulovici*, *Cojocov*, *Cracilov*, *Focov*, *Gușilov*, *Ionov*, *Lupulov*, *Mititelov*, *Neiculov*, *Onilov*, *Pacatovici*, *Papurov*, *Parpalov*, *Racov*, *Sandalov*, *Saraceva*, *Saraciov*, *Saracovici*, *Sarmanov*, *Spoialov(a)*, *Susevici*, *Știrbulov*, *Țâmbalov*, *Țolov*, *Untilov*, *Ursulova*, *Zabunov* etc.

Astăzi, dacă ne luăm după nume, se creează impresia că am fi mai degrabă o țară de ruși moldovenizați¹⁰.

Derivarea artificială s-a impus și cu sufixele ucrainești¹¹: *-eac*: *Barbuleac*, *Bumbuleac*, *Buzuleac*, *Cuculeac*, *Friptuleac*, *Guțuleac*, *Lupuleac*, *Nițuleac*, *Surduleac*, *Ursuleac*, *Vântuleac* etc.; *-enco*: *Botnarenco*, *Cebotarenco*, *Cerbulenco*, *Lungulenco*, *Morarenco*, *Nițulenco*, *Onciulenco/ Unciulenco*, *Sandulenco*, *Sârbulenco/ var. Serbulenco*, *Scurtulenco*, *Ursulenco*, *Vacarenco* etc.; *-ciuc*: *Butnarcic*, *Dascalciuc*, *Lupanciuc*, *Lupulciuc*, *Pavelciuc*, *Țăganciuc* etc.

Un alt sufix, care a cunoscut o largă popularitate în transcrierea deformată a numelor românești, este sufixul de origine poloneză *-ski*, adaptat grafic *-schi(i)*: *Ardelschi*, *Celarschi*, *Cuculschi*, *Roșulschi*, *Sandulschi*, *Smochinschi*, *Susschi*, *Ștefanschi* etc. Acest sufix mai este folosit în procesul fixării oficiale a numelor de persoană, pentru indicarea provenienței locale: *Benderschii*, *Brașovschi*, *Buzovschi*, *Hotinschi*, *Manastârschi*, *Moldavschi*, *Monastârschi*, *Odaischi*, *Poianschi* etc.

Nomenclatura numelor de familie românești, amplificate cu sufixe de origine slavă, este deosebit de variată. De la același cuvânt-radical românesc putem atesta diverse derivate (de la *Ursu* > *Ursuleac*, *Ursulenco*, *Ursăchilă*, *Ursalovschi*, *Ursac*, *Urschi(i)*, *Ursov(a)*, *Ursenco* etc.). Unele nume de familie au avut parte de dublă sufixare, ceea ce sporește capacitatea de pierdere a urmei românești a numelui: *Mojilovschi*, *Popovschi*, *Sandalovschi*, *Strâmbalovschi* etc.

Uneori are loc substituirea sufixului românesc *-escu*, *-așcu* prin *-esco*, *-așco* și

⁷ Formele de patronime în *-ov*, *-ev* și *-ovici*, *-evici*, conform unei legi speciale din Rusia, se deosebeau între ele. La formarea patronimelor cu sufixele *-ovici*, *-evici* aveau dreptul numai reprezentanții păturilor sociale superioare și se atașau numai la prenumele tatălui. Toți ceilalți, chiar și feciorii celor care se numeau cu *-ovici*, *-evici*, își formau patronimul cu *-ov*, *-ev*.

⁸ Чичагов, В. К., *Из истории русских имен, отчеств и фамилии*, Москва, 1959, p. 47-57.

⁹ Numele de familie nominalizate se găsesc în baza de date antroponimice a Republicii Moldova.

¹⁰ Dabija, op.cit., I.

¹¹ Zagaevschi, 2014, 4: 138.

a lui *-u* final prin *-o*: *Boldesco, Bunesco, Chioresco, Fetesco, Floresco, Ionesco, Moraresco, Olaresco, Popesco, Porcesco, Portaresco, Petrașco, Vidrașco, Ețco* etc. De asemenea, se observă substituirea lui *-ă /-u /-e* final prin *-a* și trunchierea rădăcinii: *Barbăneagră > Barbaneagra, Barbănouă > Barbanoua, Brânzilă > Brânzila, Buzilă > Buzâla, Găină > Gaina, Jumară > Jumara, Mămăligă > Mamaliga, Negruvodă > Negruvoda, Pălărie > Palaria, Plăcintă > Placinta, Secară > Sacara, Struțu > Struța, Țarălungă > Țaralunga, Tărăță > Terița, Țărnă > Țerna* etc.

Numele de familie și prenumele masculine, terminate în vocala *-e* și/ sau în hiatul *-ie*, sunt transcrise, iar mai apoi și rostite, după modelul rusesc, cu *-ii*, la final¹². Nume de familie: *Ambrozie > Ambrosii, Aftenie > Aftenii, Darie > Darii, Domente > Domentii, Ipate > Ipatii, Istrate > Istratii, Manole > Manolii, Melinte > Melentii, Parfenie > Parfenii, Postolache > Postolachii, Prosie > Prosii, Răgălie > Răgălii, Sofronie > Sofronii, Streche > Strechii, Terinte > Terintii, Vrabie > Vrabii/ Vradii* etc.; prenume: *Anatolie > Anatolii, Arcadie > Arcadii, Ghenadie > Ghenadii, Gheorghe > Gheorghii, Grigore > Grigorii, Iurie > Iurii, Savelie > Savelii, Vasile > Vasilii, Vitalie > Vitalii* etc.

Numele de familie au fost deformate și prin redarea în scris a consoanei laringale sonore *h* prin litera *g* după modelul slav, iar mai apoi, rostite corespunzător¹³: *Hadârcă > Gadârca, Gadârco; Hagi > Gagi, Gajiu, Gajii; Haidău > Gaidău, Gaidei, Gaideu, Gaidev; Haiduc > Gaiduc, Gaiducenco, Gaiduchevici; Hanganu > Gangan; Haraba > Garaba; Harabagiu > Garabagiu; Harbuz > Garbuz, Garbuzov, Garbuzneac, Garbuziuc; Hămuraru > Gamurari, Gamureac; Hâncu > Gâncu, Ghincul, Ghinca, Ghinculov, Ghinguleac; Herghelegiu > Gherghelejiinic; Hodorog > Godorog; Horea > Gorea, Gore; Dohot > Dogot; Dihor > Digor* etc.

Există numeroase documente istorice care atestă că în multe sate din Basarabia, purtătorii numelor românești se pomeneau „după eliberare” cu nume „de împrumut”, schimonosite sau traduse. Promotorii maleficei politici inventau orice ca numele noastre să nu rămână românești! Dacă prin atașarea sufixelor slave sau terminațiilor improprie nu se ajungea la un nume cu o rezonanță rusească credibilă, atunci se recurgea la traducerea meseriilor și preluarea acestora ca nume de familie: morarul devenea *Melnic*, pădurarul > *Lisnic*, fierarul > *Cuznețov*, olarul > *Goncear*, lemnarul > *Stolear*, vierul > *Sadovnic*, rotarul > *Colesnic*, pânzarul > *Plotnic*, dogarul > *Bondari* etc.

La mai mulți elevi, viitori preoți și dascăli, cu nume de *Scurtu* sau *Bălan*, li s-au schimbat numele de familie de către autoritățile școlare rusești, dându-li-se nume după sărbătorile bisericești¹⁴ sau, în general, un nume „mai sonor”: *Bogoduh, Bogoliubov, Bogomolov, Bogomaz, Bogonosu, Bogoslov, Bogorad, Boguleanu, Bogușescu, Blagoslovitu, Dobrograi* etc.

În revista „Buletinul Municipal Chișinău” din 1942-1943 este publicat *Tabloul de persoane care au cerut redobândirea numelui de familie din trecut*¹⁵.

Numele actual	De schimbat în
---------------	----------------

¹² Zagaevschi, 2014, 2: 186.

¹³ Zagaevschi, 2014, n. 2: 186-187.

¹⁴ Cosniceanu, 2012: 130.

¹⁵ Cosniceanu, 2012: 131.

Lozinschi Zinaida -Zina	Lozeanu
Malaidah Boris	Malai
Dogoter Vladimir	Dogoreanu
Ivanițchi Tatiana	Ivănescu
Paraschivoglo Hristofor	Paraschiv
Ceaicovschi Vsevolod	Ceianu
Ianușco Pavel	Ionaș
Petrov Vera	Petru
Silvestrovici Vladimir	Silvestru
Mandro Arcadie	Mândru
Mociuțchi Larisa	Mocanu
Hadjinov David	Hagiu
Catanchin Vladimir	Cătineanu
Cuznețov Alexandru	Fieraru

Administrația rusă a impus în Basarabia sistemul tripartit al numelui, formulări aberante de tipul *nume + prenume + patronimic*¹⁶: *Popescu Ion Constantinovici*. În limba română, pentru desemnarea identității persoanelor s-a statornicit ordinea: *prenume*, urmat de *numele de familie*. Prenumele tatălui se aplică doar în cazul omonimiei, când numele și prenumele sunt identice pentru mai multe persoane. În acest caz, numele tatălui poate fi utilizat, fiind reprezentat prin inițială: *Ion C. Popescu* sau scris complet *Ion Constantin Popescu*.

Tot de sorginte rusească era acordul în gen al patronimului, numelui de familie. Or, numele de familie românești sunt invariante, indiferent că se referă la femei sau la bărbați. Ele au o singură formă atât pentru masculin, cât și pentru feminin și o singură formă pentru toate cazurile. Această regulă vizează și numele de alte origini, purtate de moldoveni în forma lor originală sau adaptată.

În perioada sovietică au fost batjocorite și prenumele românești, fiind exclusiv „traduse”. Nu mai atestăm *Ion, Vasile, Gheorghe, Ștefan, Tudor, Dumitru, Grigore, Petru, Alexandru, Ilie*. E un fapt confirmat: dacă îți declari copilul *Ion*, funcționarul rus, deprins cu traducerea, scria automat *Ivan, Ștefan* se transforma în *Stiopa* sau *Stepan* etc. „...Odată cu schimbările astea, începe să se schimbe pe încetul și sufletul lor, care șchiopătează, precum Stiopa e o șchiopătură din Ștefan cel întreg și frumos ca un Făt-Frumos din poveste...”¹⁷

În timpul stăpânirii rusești, părinții mai îndrăzneți alegeau intenționat copiilor nume „pretențioase”, „străine”, de cele mai multe ori latine, nu doar pentru a-și afirma prin aceasta atașamentul la lumea latină, ci pentru a nu permite traducerea în rusă a numelor de botez. Când copilul era botezat cu numele de *Corneliu, Liviu, Ovidiu, Tiberiu, Titu, Traian, Virgil* etc., funcționarul nu găsea nici o paralelă slavă și era silit să scrie numele în forma propusă. Ulterior, toate prenumele care nu se pretau rusificării au fost interzise!

În anii '90 ai secolului trecut, conform *Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite* și hotărârilor de Guvern ale Republicii Moldova, multe persoane reușesc să-și

¹⁶ Nume dat membrilor unei familii (la unele popoare) și format de la numele tatălui cu ajutorul unui sufix special (DEX, 864).

¹⁷ Revista „Albina”, 19 martie 1937, nr. 11, p. 174.

redobândească numele de familie și prenumele autentice, să-și derusifice numele din actele de identitate, să revină la scrierea numelor naționale tradiționale. Numele și prenumele erau derusificate în mod automat. S-a scris *Ion* și nu *Ivan*, *Sergiu* și nu *Serghei*, *Petru* sau *Petre* și nu *Piotr*, *Ștefan* și nu *Stiopa* sau *Stepan*. Însă, din nefericire, azi, când oamenii merg să-și perfecteze buletinele, pașapoartele expirate, li se spune că numele lor, care au fost cândva rusificate, apoi românizate, vor fi deja transcrise ca în documentele zise „originale sovietice”. Constatăm că deși URSS a dispărut, osârdia pentru reanimarea realităților trecute nu a pierit. Practicile sovietice de schimonosire și de rusificare a numelor băștinașilor români basarabeni continuă¹⁸. Persistă încă o sumedenie de recurențe regretabile. Recent și un grup de deputați PSRM, cu halucinații *de moldovenism*, a înaintat o inițiativă legislativă ce prevede introducerea în mod obligatoriu a patronimicului în actele de identitate. Cabinetul de miniștri a decis (pe 12.03.2018!) să nu susțină proiectul de modificare a *Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte*¹⁹. Oricum, calificăm această tentativă vicioasă drept o gravă carență a simțului pentru real, încercând să se promoveze ideile moldovenismului sub o formă camuflată, pentru menținerea Basarabiei în zona de influență a stăpânului de odinioară, chiar și după independență.

În perioada sovietică, în sfera onomasticii din Republica Moldova există înregistrate numeroase exemple ce denotă abateri de la normele firești ale limbii române, având urmări grave asupra întregului sistem antroponimic. Materialele istorice sunt o dovadă că organele administrative rusești au denaturat, schimonosit în mod arbitrar numele românești, în scopuri politice, de deznaționalizare, de rusificare.²⁰ Astăzi, pentru a ne salva de politicile de deznaționalizare și a supraviețui deznaționalizării acestui regim ignobil, care tinde a se perpetua la nesfârșit, populația băștinașă a Republicii Moldova nu are altă cale decât de a goli până la fund orice formă sau încercare de rusificare forțată și de a se integra în spiritualitatea românească. În cazul numelor de familie, e cazul să intervină o lege de re-românizare. Pentru început, să se prevadă ca toți nou-născuții să fie trecuți în acte cu numele derusificat, adică fără terminația *-ov(a)* ori *-ev(a)*, *-ovici*, *-evici*, *-ici*, *-schi(i)* etc., iar pentru toți ceilalți derusificarea numelui să fie opțională.

Azi mai mult ca niciodată avem nevoie de unitate, dar, mai întâi de toate, de unitate în demnitate, deoarece conștiința de neam, conștiința că mai avem un rost și o menire pe acest pământ, a rămas încă vie în sufletul românului basarabean, iar cele doua *Poduri de Flori* din mai 1990 și iunie 1991, semnarea Declarațiilor de unire ale consiliilor locale, bisericilor, școlilor, instituțiilor de cercetare și medicale rămân un monument incontestabil al acestei dorințe: românii din dreapta și stânga Prutului pot fi din nou uniți, într-o Românie reîntregită! Și cred că e posibil odată ce nu „bietul om” e „sub vreme”, ci „vremile sunt supt cârma omului”!

Au trecut 100 de ani de la Marea Unire. Spune-mi numele tău, ca să știu (cu) cine ești!

¹⁸ Cu toate că în Ordinul nr. 566 din 26.05.2016 *cu privire la aprobarea Regulilor privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora* se indică clar că la scrierea numelor de familie sau prenumelor în urma rectificării acestora, trebuie respectate normele de ortografie a limbii române.

¹⁹ <https://deschide.md/ro/stiri/politic/27673/Patronimicul-nu-va-fi-inclus-%C3%AEn-acte-Guvernul-a-respins-proiectul-sociali%C8%99tilor.htm>

²⁰ Cosniceanu, 2012: 132.

BIBLIOGRAFIE

- Basarabia*, monografie, sub îngrijirea lui Ștefan Ciobanu, Chișinău, Imprimeria Statului din Chișinău, 1926.
- Codreanca, Lidia, *Interferența bilingvă în onomastica românească din Basarabia (1812-1918)*, în „Limba română” (Chișinău), 2012, nr. 5-6, p. 167-174.
- Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1997.
- Cosniceanu, Maria, *Nume românești cu sufixe slave (preferate de purtători sau impuse de administratori?)*, în „Omagiu profesorului universitar, conferențiar doctor Ion Melniciuc”, Chișinău, 2012, p. 126-132.
- „Cuvânt Moldovenesc”, 30 august 1918, p. 2.
- Dabija, Nicolae, *Despre numele basarabenilor*.
<http://www.literaturasiarta.md/pressview.php?l=ro&idc=297&id=2513&zidc=3>, vizitat pe 23.03.2018.
- DEX= Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2012.
- Hitchins, Keith, *România 1866-1947*, ediția a IV-a, traducere de George G. Potra și Delia Răzdolescu, București, Editura Humanitas, 2013.
- Revista „Albina”, 19 martie 1937, nr. 11, p. 174.
- Zagaevschi, Vladimir, *Nume de familie românești arhaice și derivatele lor în zone periferice și insulare*, în „Limba română” (Chișinău) 2014, nr. 4, p. 135-142.
- Zagaevschi, Vladimir, *Nume de familie și prenume românești basarabene deformate de funcționarii alolingvi în context diglosic*, în „Limba română” (Chișinău), 2014, nr. 2, p. 183-192.
- Чичагов, В. К., *Из истории русских имен, отчеств и фамилии*, Москва, 1959.
<https://deschide.md/ro/stiri/politic/27673/Patronimicul-nu-va-fi-inclus-%C3%AEn-acte-Guvernul-a-respins-proiectul-sociali%C8%99tilor.htm>, vizitat pe 11.04.2018.